

Birte Andersens prædiken sidste søndag efter helligtrekonger

Taler

Birte Andersen
Sognepræst

Sted

Lundehus Kirke

Omstændigheder

Prædikentekst

Matthæusevangeliet kapitel 17, vers 1-9

Salmer

Denne er dagen, som Herren har gjort
Jesus er navnet mageløst
Med strålekrans om tinde
O kristelighed
Du, som gik foran os

Fortættet herlighed, ikke til at udholde.

*Den yngste apostel skjuler sit ansigt –
men langsomt, tøvende, næsten for sent,
som skulle han ikke værne sine øjne.*

Tænker: det var det, han mente.

*Ikke en vuggesang for sorgfulde sjæle,
skumringsfred over bøjede hoveder,
nej, lysvågent liv og strømmende lys!*

Dette er målet, vejen er tilbage...

*En hvilken som helst nat vil jeg færdes i,
et hvilket som helst mørke – vil jeg sænkes i
for at udholde dette lys.*

Oversættelse af Anna Greta Wide: Dikter: Johannes på Tabor.

Fortættet herlighed, levende liv og strømmende lys – det er hvad dette syn på
Tabors bjerg er.

En lys- og evighedsvision, som har levet gennem alle tider og som mennesker har

søgt at fastholde – akkurat som Peter, Johannes og Jakob.

Et billede ind til evigheden, som siden har været den ortodokse kirkes vigtigste ikon¹.

Og selv om der er megen farvespil og personer i ikonen, er det uomtvisteligt, at det er lyset, der er hovedpersonen.

Fortættet herlighed – ikke til at udholde.

Alligevel vender to personer front mod lyset: Moses th. og Elias tv.

Hvad de to har til fælles er netop en vision, der ændrede deres liv eller blev deres skæbne.

En vision, der begge har med lyset at gøre, et lys så stærkt, at det bliver til ild.

Moses mødte Gud i den brændende tornebusk, og siden fik han overdraget lovens tavler på Sinajs bjerg.

På Karmels bjerg tændte Gud ild i Elias' bål, og da han døde, blev han taget bort fra jorden i en ildvogn.

Begge oplevede at se virkeligheden som mere end de først så.

Den virkelighed de så i deres syn, fik de inkorporeret uudsletteligt i deres liv.

De tog forskud på opstandelsen og levede i dens lys.

Dette lys er nu, de tre disciple får et glimt af, da Jesus et øjeblik tager dem bort fra hverdagen og op på et højt bjerg.

Bjerget er malet gyldent, så vi ikke skal være i tvivl om dette bjerg er **bjerget**, mødested mellem himmel og jord, Gud og menneske.

De kastes jorden af strømmende lys, som er til stede over alt:

i bjergets indre, på jorden, i lysende stråler, i deres eget tøj, dvs. indeni dem selv.

Og det er som om de ser ind i lysets kilde.

En mægtig hånd trækker gardinerne fra og lader dem se det, der ellers er skjult for alle.

De ser ham, de følges med, forklaret, guddommelig, fremmed og dog genkendelig, og **bag** ham ser de det, han forkynder dem: evigheden, opstandelsen.

De ser ind igennem alle verdener, alle slør, alle filtre.

De ser den tid, hvor Guds tid er al tid, hvor alt det stykkevise og delte er overstået, de ser Guds herlighed ansigt til ansigt.

De kommer til en klarhed, de måske har anet, men ikke kendt.

I Evigheden er alt gennemsigtighed, fuldstændig klarhed og dyb erkendelse.

Vi ser Guds ansigt, samtidig med at vi ser verdens ansigt og vort eget.

Den, der ser og bliver set, smelter sammen.

Vi kender klarhedens gave fra vort liv til daglig.

Efter en god søvn kan en forklarelse indfinde sig.

På vej mellem drøm og virkelighed kan man sanse sin omverden som man ser den forfra.

På den ene side ser man virkeligheden som den er, men den er rensat og større; man ved i et glimt hvordan verden hænger sammen og hvordan den kunne være.

Vi har drømmens sammenhæng med os, men klarheden ville ikke virke, hvis den ikke blev mødt med det lys vi sanser udefra.

Det er som om man kan rumme det hele, acceptere det som det er, og alligevel åbnes der en vej igennem virkeligheden.

Der er bevægelse og energi i en sådan klarhed (efter Erik A. Solens fødsel s. 11f).

En sådan voldsomt forstærket fortætning må vi forestille os, de tre disciple er ude for, når de ser ind i lysets kilde.

Lysets kilde selv ser de ikke.

Endnu ser de ikke Gud ansigt til ansigt.

Den inderste ring i mandorlaen er mørk. Blåsort mørk.

Det inderste i Gud kan ikke forklares eller begribes.

Det kraftfulde, ubegribelige har man fra gammel tid vist som et mørke.

I det mørke smelter Guds mysterium og de gåder vi ikke kan tyde sammen.

Det eneste sted Guds skaberkraft og uendelighed kan hvile - samtidig med at verdens uforståelige ondskab kan gennemlyses, er i det lysende mørke, som de gamle mystikere kalder det.

Det lys, vi ser som mørke, fordi det blænder os, men som skaber lys, –netop som vi ser på forklarelseskonen.

Mørket rummer Guds hemmelighed, som fordi det er fyldt af lys, som ikke er brudt igennem – endnu.

Et lysende mørke, som til gengæld skaber det lys, Jesus og hans disciple forklares ved.

Gud viser de tre et ansigt – et ansigt, som de genkender og dog er helt forvandlet – de ser ham de kender, fyldt af en kraft de siden skal mærke i deres eget liv –

efter hans død.

De ser ham stå på grænsen

grænsen mellem liv og død

Mellem et ufatteligt mørke og et ufatteligt lys, –

grænsen mellem krop og ånd, Gud og menneske.

Han har menneskelig form, men guddommelig kraft,

han er som en lænke mellem lys og mørke, som kan forbinde dem med guds kraft.

Det ser vi af lysstrålerne, der rammer dem og tænder dem.

Han gør sig eet med deres skæbne og fylder den med en kraft, der får dem til at genkalde sig deres himmelske oprindelse.

De tre disciple fik et svar, der var større end deres spørgsmål og længsler.

Et billede de måtte bruge deres liv på at bære og tyde.

De fik indpræget et billede af livet.

Kristus lader en klarhed gennemstrømme deres liv og deres erfaringer, som er mere en morgenklarhed.

Hvor deres daglige erfaringer viser dem en tvetydighed, der lammer håb og energi, så ser de nu en grund til håb.

Bevis for det har de ikke fået, og tvetydigheden er stadig også vort vilkår.

Men vi har den samme mulighed:

at leve med et billede præget ind i vort liv, og det ændrer retningen på vort liv.

Det ændrer billedets bærer i billedets retning.

At bære på et billede er en kraft, en tilføjelse af noget, man ikke før så.

Et levende billede arbejder i sjælen.

Oftest er vort problem nok, at vi frygter de store billeder, vi er bange for at blive blændede, dvs. skuffede eller frustrerede.

Så hellere afskærme os mod glæden.

Måske ville den ændre vort liv.

Så hellere lade det være og ikke blive blændet.

Evangeliet er, at vi til stadighed er **udsat** for det billede, og at der derfor allerede nu ER korrespondens mellem billedet og vort hjerte.

Så vi ikke behøver værne vore øjne.

Det er muligt at udholde at se billedet.

For vi står i den bevægelse, hvor Gud smelter hjertet og forklarer det.

Noget allerede Johannes på billedet har set.

Han er ophørt med at værne sine øjne.

Derfor er han blevet iklædt de gyldne farve – den samme som det guddommelige bjerg har.

Her er tale om en dobbeltbevægelse: vi er nødt til at bære billedet for at blive mindet om evigheden som vort hjem.

Men vi kan kun fremkalde billedet ved at leve i tiden og i hverdagen.

Åbningen i billedet ligger i den grønne jord, som er den vej, de skal gå.

De skal – som vi – ned fra bjerget og ned i den virkelighed, der er fuld af tvetydighed og mørke.

Nedenfor bjerget var der fuldt op at gøre med syge og trængende mennesker.

Som der er i vort liv.

Men for Guds øje er vejen grøn og åben.

Og nu har vi lyset fra bjerget med os, når vi skal færdes i hverdagen blandt syge og trængende og selv er syg og trængende.

Så mørket aldrig vil være uden lys, og hverdagen ikke uden håb.

Fortættet herlighed, ikke til at udholde.

*Den yngste apostel skjuler sit ansigt –
men langsomt, tøvende, næsten for sent,
som skulle han ikke værne sine øjne.*

Tænker: det var det, han mente.

*Ikke en vuggesang for sorgfulde sjæle,
skumringsfred over bøjede hoveder,
nej, lysvågent liv og strømmende lys!*

Dette er målet, vejen er tilbage...

*En hvilken som helst nat vil jeg færdes i,
et hvilket som helst mørke – vil jeg sænkes i
for at udholde dette lys.*

1. Se ikonen længere nede på siden.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Sidste søndag efter helligtrekonger

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/birte-andersens-praediken-sidste-sondag-efter-helligtrekonger>